

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5916202824
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5916202824.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobcu: BAŇA Ružomberok, s.r.o., so sídlom v Ružomberku, Bystrická cesta 51, zastúpeného JUDr. Petrom Kovačevom, advokátom, so sídlom v Y., V. XXXX/XX proti žalovanej: S. Q., bývajúcej v W. XXX, zastúpenej JUDr. Evou Peničkovou, advokátkou so sídlom v P. S., R. XXXX/X, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok pod č. k. 7C/75/2016-235 zo dňa 19.03.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch I. a III. **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi **p r i z n á v a** vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd určil, že dohoda o vyporiadaní BSM uzatvorená 20.11.2016 medzi H.. Y. Q. a S. Q., rod. O. je voči žalobcovi neúčinná, v ostatnej časti žalobu zamietol, žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Mal za to, že boli splnené všetky zákonom vyžadované náležitosti pre vyslovenie odporovateľnosti právneho úkonu - dohode o vyporiadaní BSM medzi žalovanou a jej bývalým manželom a preto v tejto časti žalobe vyhovel. V ostatnej časti, pokiaľ žalobca žiadal, aby súd žalovanej uložil povinnosť strpieť výkon rozhodnutia na svojom majetku, žalobu ako nedôvodnú zamietol. Uviedol, že v tejto časti ide o nadbytočný výrok, nakoľko žalobcom požadované uloženie povinnosti vo vzťahu k žalovanej vyplýva priamo z podstaty odporovateľného právneho úkonu (§ 42b ods. 4 OZ). Uviedol, že výklad pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ vysvetlený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 23. decembra 1999 sp. zn. 3Cdo/102/99 pretrváva aj v súčasnosti v rozhodovacej činnosti nižších súdov. Podľa tohto vymáhateľnou je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom, čo znamená, že nemusí ísť iba o pohľadávku, o priznaní ktorej rozhodol súd v inom konaní. Na podklade uvedeného dospel k záveru o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa uzatvorením dohody o vyporiadaní BSM. Existenciu vymáhateľnej pohľadávky žalobcu voči dlžníkovi mal súd preukázanú z právoplatného vykonateľného rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 8Cb/75/2016-258 zo dňa 13.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.14Cob/42/2018 zo dňa 11.10.2018, ktorými súd žalobe žalobcu vyhovel a zaviazal žalovaného v rade 1/ DiaSvet spol. s r.o. a žalovaného v 2/ rade H.. Y. Q. zaplatiť žalobcovi sumu 26.906,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26.906,94 eur od 01.07.2016 až do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného. Uzavrel, že H.. Y. Q., ako dlžník žalobcu uzatvoril dohodu o vyporiadaní BSM v úmysle ukrátiť veriteľa - žalobcu, nakoľko v zmysle so žalovanou uzatvorenej dohody nenadobudol žiadne hodnoty, ktoré boli predmetom vyporiadania, dokonca ani výplatok z BSM, pričom tento úmysel dlžníka musel byť žalovanej

známy. Žalovaná v podanom návrhu na rozvod manželstva konštatovala, že má vedomosť o tom, že jej manžel dlhuje mnohým veriteľom nemalé finančné čiastky, mala dôvodné podozrenie, že jej manžel „prepadol“ hráčskej vášni, pričom tento stav trval zhruba 3 roky. Žalovaná a jej manžel H.. Y. Q. boli spoločne konateľmi a spoločníkmi spoločnosti DiaSvet spol. s r.o. do 10.7.2015 a teda pri potrebnej miere opatrnosti a náležitej starostlivosti by žalovaná mala vedomosť o záväzkoch, ako aj o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 2 CSP a žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania s prihliadnutím na pomer úspechu a neúspechu strán v spore nepriznal.

2. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote doručila odvolanie žalovaná. Vyjadrila nesúhlas s odôvodnením a konštatáciou okresného súdu o tom, že predmetnou dohodou o vyporiadaní BSM došlo k ukráteniu veriteľa, keď všetky aktíva patriace do BSM nadobudla žalovaná ako bývala manželka dlžníka, pričom dlžník nezískal žiadnu protihodnotu. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie preukázala, že v súlade s uzatvorenou dohodou o vyporiadaní BSM riadne splácala mesačné splátky úveru, až do dňa jeho úplného splatenia, tak ako to vyplýva zo zmluvy uzavretej dňa 28.12.2016, na základe ktorej predala nehnuteľnosti. Zastáva názor, že protihodnotou dlžníka bolo nielen jej prevzatie záväzku na splácanie úveru, ale predovšetkým peňažná suma splátok úveru dokladovaná výpismi z účtu žalovanej na účet Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0838915204, ktoré reálne zaplatila. Protihodnotou bola tiež peňažná suma vo výške 75.282,98 €, ktorú zaplatila ako zostatok úveru na základe zmluvy zo dňa 28.12.2016. Riadne tak preukázala, že aktíva získala za protihodnotu, ktorú reálne vynaložila a zaplatila. Nezaplatila ju svojmu bývalému manželovi, pretože ju mohla zaplatiť len formou splátok a prípadného splatenia celého zostatku úveru, čo sa stalo. Od uzavretia dohody o vyporiadaní BSM jej bývalý manžel neznášal žiadne náklady na splácanie úveru, ktorý by však ako spoludlžník bol povinný znášať. Na nehnuteľnostiach bolo až do splatenia úveru a v čase uzavretia dohody o vyporiadaní BSM zriadené záložné právo v prospech Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., ktorým bol zabezpečený poskytnutý úver, ktorý žalovaná splácala. Uviedla, že z § 42a ani 42b Občianskeho zákonníka nevyplýva taký prístup posudzovania ekvivalentnosti odporovaného právneho úkonu, aký urobil v tejto veci súd. Záver o tom, že bývalý manžel žalovanej nenadobudol žiadnu protihodnotu nemá oporu v príslušných ustanoveniach § 42a, ani § 42b Občianskeho zákonníka a to i napriek tomu, že protihodnotou bolo to, čo žalovaná skutočne vynaložená a vo vzťahu k veriteľom zaplatila. Správne súd konštatoval, že žalovaná a jej bývalý manžel H.. Y. Q. nie sú osobami blízkymi v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka. Súd správne konštatoval, že dôkazné bremeno na preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť konkrétnym právnym úkonom veriteľa zaťažuje potom žalobcu. Uvedené sa žalobca snažil preukázať výsluchom svedka, ktorý bol síce vykonaný, avšak nepotvrdil, že by žalovaná o záväzku svojho bývalého manžela alebo ich obchodnej spoločnosti DiaSvet spol. s r.o. k žalobcovi vedela. V zásade ani súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nekonštatuje, že by žalobca navrhovaným dôkazom alebo akokoľvek inak preukázal, že žalovaná mohla vedieť o úmysle svojho bývalého manžela uzavretím dohody o vyporiadaní BSM ukrátiť žalobcu. Bez toho, aby žalobca navrhol ako prostriedok procesného útoku a aby sa k dôkazu žalovaná vyjadrila, vzal za dôkaz návrh na rozvod manželstva, zápisnicu z pojednávania o rozvode manželstva a uzavrel, že vo vzťahu k prejednávanej veci postačuje aj jej všeobecné tvrdenie uvádzané v konaní o rozvod manželstva, že mala vedomosť o existencii dlhov svojho manžela vo výške od 45 000 eur do 50 000 eur. Žalovaná predložila súdu prvej inštancie, ktoré úkony vykonala, aby s náležitou starostlivosťou zistila, či jej bývalý manžel nemá úmysel ukrátiť svojich prípadných veriteľov. Navrhovala preto napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne žalobu zamietnuť a zároveň priznať jej právo na náhradu trov konania pred súdom prvej a druhej inštancie v rozsahu 100%.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť. Procesný postup súdu nemožno považovať za nesprávny ani ním žalovaná nebola ukracovaná na svojich procesných právach. Zistenia súdu, ku ktorým dospel na základe vykonaných dôkazov, nie sú nesprávne a ani právne posúdenie veci nemožno považovať za nesprávne. Záver o tom, že žalovaná z uzavretej dohody o vyporiadaní BSM mala prospech, ako aj to, že touto dohodou došlo k sťaženiu vymoženiu žalobcovej pohľadávky je dôkazne podložený. Tiež je nezvratne preukázané, že žalobca nemohol uspokojiť svoju pohľadávku z majetku primárneho dlžníka ako ani ručiteľa. Argumentácia žalovanej, že o záväzkoch pôvodného dlžníka nič nevedela, nie je možné akceptovať, nakoľko žalovaná je samotná konateľka tohto dlžníka a pri zákonom požadovanej odbornej starostlivosti platí nevyvrátiteľná zákonná fikcia, že konateľ má vedomosť o hospodárení obchodnej spoločnosti v mene ktorej koná. Žalobca poukazuje, že hypotekárny úver, ktorým argumentuje žalovaná, nie je ten

istý úver, ktorým bola nehnuteľnosť zaťažaná v súvislosti s jej zakúpením do BSM žalovanej a jej ex manžela. Žiadal preto rozhodnutie okresného súdu potvrdiť.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný odvolacími dôvodmi preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario, odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch I. a III. ako správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP) vo výroku II. ponechal rozsudok prvoinštančného súdu ako odvolaním strán sporu nenapadnutý, nedotknutý.

5. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 4Cdo/17/2020 zo dňa 21. apríla 2021 pôvodný rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. júla 2019, sp. zn. 7Co/115/2019 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok prvoinštančného súdu, žalobu zamietol a rozhodol o nároku na náhradu trov konania, zrušil a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Najvyšší súd upriamil pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/253/2012, v ktorom konštatoval, že pod vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka treba rozumieť takú pohľadávku, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom podľa, ktorého možno vykonať exekúciu. Ak v čase rozhodovania súdu o odporovacej žalobe pohľadávka žalobcu (veriteľa) voči dlžníkovi ešte nie je vymáhateľná a žalobca sa domáha jej priznania v inom konaní je spravidla daný dôvod na prerušenie konania o odporovacej žalobe podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP. Za správny preto považoval postup prvoinštančného súdu pokiaľ konanie v predmetnej veci prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 8Cb/75/2016 a až po právoplatnom skončení tohto konania, v ktorom bola žalobcovi priznaná pohľadávka vo výške 26.906,94 eur rozhodol o pokračovaní v predmetnom konaní.

6. Pod vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 OZ treba rozumieť takú pohľadávku, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom podľa, ktorého možno vykonať exekúciu. Účelom odporovacej žaloby je ochrana veriteľa spočívajúca v možnosti dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že dlžníkom urobený právny úkon je voči veriteľovi neúčinný. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo odporovacej žalobe vyhovené potom predstavuje podklad na to, aby sa veriteľ mohol na základe exekučného titulu vydaného proti dlžníkovi domáhať vykonania exekúcie postihnutím toho, čo odporovateľným (právne neúčinným) právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku a to nie proti dlžníkovi, ale voči osobe v prospech, ktorej bol právny úkon urobený. Odporovacia žaloba je teda právnym prostriedkom slúžiacim k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní a to postihnutím veci alebo iným majetkových hodnôt, ktoré odporovateľným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku prípadne vymožením peňažnej náhrady vo výške zodpovedajúcej prospechu získanému z odporovateľného právneho úkonu. Z takto vymedzeného účelu a zmyslu odporovacej žaloby vyplýva, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 OZ sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t. j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu. Ak slúži odporovacia žaloba k uspokojeniu pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní, nezodpovedalo by tomuto jej účelu, keby pohľadávka veriteľa nebola priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom a keby išlo len o pohľadávku „dospelú“ či splatnú, teda žalovateľnú. Uvedené Najvyšší súd podporil historickým výkladom vychádzajúcim z predchádzajúcej právnej úpravy.

7. K námietke odvolateľky v podanom odvolaní odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že preukázanie úmyslu dlžníka, že mienil ukrátiť právnym úkonom svojho veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti, vtedy ak druhou stranou sú osoby blízke dlžníkovi. Úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa v takomto prípade zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali opak, t. j., že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli aj pri náležitej starostlivosti poznať. Prvoinštančný súd správne uzavrel, že žalovaná nie je osobou blízkou dlžníkovi žalobcu - bývalému manželovi. Dôkazne bremeno na preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť konkrétnym právnym úkonom veriteľa zaťažovalo preto žalobcu.

8. Súdna prax sa venovala aj problému či musí alebo nemusí byť preukázaný úmysel dlžníka ukrátiť práve konkrétneho, práve toho z jeho veriteľov, ktorý podal odporovacu žalobu. Súdny zaujali názor, že ustanovenie § 42a ods. 2 OZ neviaže odporovateľnosť právneho úkonu dlžníka na ukrátenie uspokojenia konkrétnej vymáhateľnej pohľadávky, preto je irelevantné, či úmysel dlžníka smeroval k ukráteniu všetkých jeho veriteľov alebo len niektorých z nich, prípadne či dlžník urobil právny úkon bez toho, že by jeho úmysel ukrátiť svojich veriteľov vôbec smeroval voči konkrétnym osobám, ktoré proti nemu

majú pohľadávku. Z tohto pohľadu nie sú námietky žalovanej spôsobilé spochybníť správnosť záverov vyslovených prvoinštančným súdom.

9. Vychádzajúc z uvedeného aj v tomto smere odvolací súd považoval rozhodnutie prvoinštančného súdu za vecne správne a preto ho postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP stotožniac sa aj s jeho odôvodnením potvrdil.

10. Žalobca bol v dovolacom i odvolacom konaní úspešný, v nadväznosti na čo odvolací súd mu priznal nárok na náhradu nielen trov odvolacieho, ale i dovolacieho konania (§ 396 ods. 1, § 453 ods. 3, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP).

11. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)